

Sygnatura akt VIII Ga 82/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Górski

Sędziowie: SO Agnieszka Woźniak

SR del. Jarosław Łazarski (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Witkowska

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2014 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko S. O.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 17 września 2013 roku, sygnatura akt XI GC 633/13

oddala apelację.

SSO A. Woźniak SSO K. Górski SSR del. J. Łazarski

Sygn. akt VIII Ga 82/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 13 lutego 2013 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wniosła o zasądzenie od pozwanego S. O. kwoty 30 377,16 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot: 4 547,80 zł od dnia 1 października 2011 roku do dnia zapłaty; 4 713,12 zł od dnia 10 września 2011 roku do dnia zapłaty; 619,34 zł od dnia 10 września 2011 roku do dnia zapłaty; 1 335,40 zł od dnia 1 października 2011 roku do dnia zapłaty; 3 052,50 zł od dnia 1 października 2011 roku do dnia zapłaty; 3 224,00 zł od dnia 1 października 2011 roku do dnia zapłaty; 5 425,68 zł od dnia 1 października 2011 roku do dnia zapłaty; 2 303,50 zł od dnia 20 września 2011 roku do dnia zapłaty; 3 319,82 zł od dnia 19 października 2011 roku do dnia zapłaty; 1 836,00 zł od dnia 17 listopada 2011 roku do dnia zapłaty i z kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, iż pozwany zakupił u powódki towary w postaci płyt granitowych, na co powódka wystawiła faktury VAT. Pomimo upływu terminu płatności, pozwany nie uregulował należności.

W dniu 10 maja 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zasądzając zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości. Podniósł, że powódka oprócz faktur nie przedstawiła ani zamówień, ani potwierdzeń odbioru płyt przez pozwanego. Fakt podpisania faktur przez pozwanego, w jego ocenie potwierdza wyłącznie otrzymanie faktur, a nie zawarcie umowy. Zdaniem pozwanego o przeniesieniu własności płyt granitowych decyduje moment przeniesienia ich posiadania, powódka tego nie wykazała, a faktura stanowi wyłącznie dokument księgowy. Fakt zapłaty kwoty 45 000,11 zł nie przesądza o zasadności roszczenia, bo dotyczył innych transakcji. Pozwany wskazał też, że koszt zakupu płyt nie odpowiada wartości wskazanej na fakturach. Także odmowa wszczęcia postępowania karnego przesądza zdaniem pozwanego o bezzasadności roszczenia. Pozwany wniósł o przesłuchanie powoda dla wykazania, że nie otrzymał towaru oraz jakie są ceny płyt granitowych.

Wyrokiem z dnia 17 września 2013 roku, sygn.. akt XI GC 633/13 Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie zasądził od pozwanego S. O. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 30 377,16 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot 4547,80 zł od dnia 1 października 2011 roku do dnia zapłaty, 4713,12 zł od dnia 10 września 2011 roku do dnia zapłaty, 619,34 zł od dnia 10 września 2011 roku do dnia zapłaty; 1335,40 zł od dnia 1 października 2011 roku do dnia zapłaty, 3052,50 zł od dnia 1 października 2011 roku do dnia zapłaty, 3224,00 zł od dnia 1 października 2011 roku do dnia zapłaty, 5425,68 zł od dnia 1 października 2011 roku do dnia zapłaty, 2303,50 zł od dnia 20 września 2011 roku do dnia zapłaty; 3319,82 zł od dnia 19 października 2011 roku do dnia zapłaty, 1836,00 zł od dnia 17 listopada 2011 roku do dnia zapłaty. W punkcie II Sąd I instancji zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1519 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy wydał rozstrzygnięcie na gruncie ustaleń, że w okresie od lipca do października 2011 r. pozwany kupował u powódki płyty granitowe. Wykonane transakcje ujęto łącznie w 11 fakturach VAT, przy czym faktury VAT: z dnia 16.07.11 r. na kwotę 4358,40 zł z terminem płatności 8.08.11 r., z dnia 1.08.11 r. na kwotę 4709,40 zł z terminem płatności 30.09.11 r., z dnia 12.08.11 r. na kwotę 4713,12 zł z terminem płatności 9.09.11 r., z dnia 12.08.11 r. na kwotę 619,34 zł z terminem płatności 9.09.11 r., z dnia 19.08.11 r. na kwotę 1335,40 zł z terminem płatności 30.09.11 r., z dnia 19.08.11 r. na kwotę 3052,50 zł z terminem płatności 30.09.11 r., z dnia 9.09.11 r. na kwotę 3224,00 zł z terminem płatności 30.09.11 r., z dnia 9.09.11 r. na kwotę 5425,68 zł z terminem płatności 30.09.11 r., zostały przez pozwanego podpisane, faktura VAT z dnia 19.09.11 r. na kwotę 2303,50 zł z terminem płatności 19.09.11 r., nie została podpisana natomiast faktury VAT z dnia 18.10.2011 r. na kwotę 3319,82 zł z terminem płatności 18.10.11 r. i z dnia 19.10.11 r. na kwotę 1836,00 zł z terminem płatności 16.11.11 r., podpisał A. K.. Z uwagi na upływ terminów płatności w/w faktur VAT powódka pismem z dnia z 8.05.2012 r. wezwała pozwanego do zapłaty należności m. in. z powyższych faktur, łącznie na kwotę 31677,16 zł. Wskazane wezwanie pozwany odebrał w dniu 10 maja 2012 roku. Wobec braku wpłat powódka kierowała do pozwanego dalsze wezwania do zapłaty, które również pozostały bez odpowiedzi. W następstwie działań pozwanego powódka zgłosiła popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.c. Policja odmówiła wszczęcia dochodzenia, co zostało zatwierdzone przez Prokuratora. Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2012 r., wydanym na skutek odwołania powódki Policja umorzyła dochodzenie, a w treści postanowienia wskazano m. in., że wartość płyt wynosiła 31.677,16 zł, w toku postępowania ustalono, że pozwany nie wywiązał się ze zobowiązań z uwagi na problemy finansowe. W dniu 27.06.13 pozwany zapłacił powódce 1300 zł tytułem spłaty zadłużenia. Wcześniej w dniu 15 grudnia 2011 r. pozwany wpłacił kwotę 4.000,11 zł na poczet wcześniejszych faktur.

W oparciu o poczynione ustalenia faktyczne Sąd I instancji w całości uwzględnił powództwo, wskazując jako podstawę prawną art. 535 k.c., zgodnie z którym przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Sąd Rejonowy, w kontekście zarzutów pozwanego, odnośnie wartości dowodowej faktur, przyznał, że jest to przede wszystkim dokument księgowy, jednakże zwrócił także uwagę na treść art. 244 k.p.c., w myśl którego faktura stanowi również dokument prywatny, a więc dowodzi złożenia oświadczeń określonej treści przez osoby, które złożyły na niej podpisy. Zwrócił ponadto uwagę, że w niniejszej sprawie 8 spośród 12 faktur zostało podpisanych przez pozwanego. Wskazał także, że z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego znanym jest, iż w kontaktach handlowych pomiędzy przedsiębiorcami, szczególnie w zakresie sprzedaży towarów, na potwierdzenie dokonanej transakcji wystawiane są faktury służące obu stronom do rozliczeń oraz, że często samo wystawienie faktury

zastępuje sporządzanie umów na piśmie. Zatem, jeśli pracownik powoda i pozwany podpisują fakturę, a więc składają oświadczenia, że towar opisany w fakturach został zakupiony za wskazaną w nich cenę, to jest to podstawa, by domniemywać, że dokument ten odzwierciedla treść zawartych umów. W ocenie Sądu I instancji nie można zgodzić się z twierdzeniem, że podpisanie faktury miało oznaczać tylko potwierdzenie jej doręczenia. Nadto Sąd Rejonowy zwrócił uwagę na praktykę obrotu, w oparciu o którą w sytuacji, gdy faktury zostają wystawione niezgodnie z treścią umów, zawartych ustnie, to podmiot wskazany jako kupujący nie podpisuje ich lub – w razie omyłkowego podpisania – wzywa wystawcę do skorygowania faktur, podkreślając, że pozwany nie wskazał w toku postępowania dowodów, który odzwierciedlałyby takie okoliczności. Ostatecznie Sąd I instancji uznał, że podpis pozwanego potwierdzający odebranie faktury jest wystarczający dla uznania, w świetle zasad logiki, iż towar taki został pozwanemu dostarczony, a wcześniej strony co do tego faktu umówiły się. Jednocześnie wskazał, że skoro do essentialia negotii umowy sprzedaży należy określenie rzeczy i ceny, to faktura dostatecznie precyzuje treść umowy, zawierając oba te elementy, a nadto terminy płatności. Odnośnie natomiast pozostałych faktur, tj. jednej niepodpisanej i dwóch podpisanych przez osobę trzecią, Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że z treści przedłożonego przez powódkę postanowienia o umorzeniu postępowania karnego wynika, iż powodem braku zapłaty za towar przez pozwanego był brak pieniędzy. Sąd stwierdził, że wartość towaru wskazana w postanowieniu pokrywa się z wartością wystawionych faktur, zaś w ustaleniach Policji brak jest wzmianki o tym, że pozwany kwestionował zawarcie umów lub odebranie towaru. Powyższe, zdaniem Sądu Rejonowego, przesądziło o przyjęciu, że choć pozwany nie popełnił przestępstwa, to w toku postępowania karnego przyznawał zawarcie transakcji, nie podnosił, że nie otrzymał towaru i dlatego za niego nie zapłacił, uznając tym samym stanowisko pozwanego za przejaw taktyki procesowej, a umowy o treści takiej, jak opisana w treści faktur oraz wydanie towaru – za wykazane. Powyższe, w ocenie Sądu Rejonowego, przesądziło o uwzględnieniu powództwa w całości zgodnie z żądaniem pozwu. Nadto Sąd I instancji wyjaśnił, że wniosek pełnomocnika pozwanego o odroczenie rozprawy nie został uwzględniony, albowiem nadesłane przez pozwanego zwolnienie lekarskie jest nieczytelne, co do daty niemożności stawiennictwa oraz nie pochodzi od lekarza sądowego. Podkreślił, że nieobecność pozwanego nie wstrzymywała rozpoznania sprawy, skoro zgodnie z wnioskiem zawartym w sprzecznie przesłuchany w sprawie miał być powód, który nie stawiał się i zachodziła podstawa do pominięcia tego dowodu. Tym bardziej, że w świetle powyższych rozważań co do zawarcia umowy i wydania towaru oraz stanowiska pozwanego w postępowaniu karnym wniosek o odroczenie rozprawy był w ocenie Sądu powołany jedynie dla zwłoki. O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c.

Od powyższego orzeczenia apelację złożyła strona pozwana, wnosząc o zmianę wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie Wydziału XI Gospodarczego z dnia 17 września 2013 roku (sygn. akt XI GC 633/13) poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj.

- art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez uznanie, że powódka wykazała fakt zawarcia umów sprzedaży z pozwanym oraz ich treść, podczas gdy same dokumenty faktur VAT nie przesądzają o zawarciu pomiędzy podmiotami na niej wymienionymi umowy,
- art. 231 k.p.c. poprzez uznanie, że skoro pozwany zapłacił powodowi za inne faktury VAT dotyczące podobnej transakcji, a sporne faktury podpisał, to na tej podstawie należy wywieść, że strony zawarły umowy sprzedaży i towar będący ich przedmiotem został pozwanemu dostarczony,
- art. 244 k.p.c. poprzez uznanie, że faktura VAT jest dowodem na zawarcie pomiędzy stronami umowy, podczas gdy z dokumentu tego wynika jedynie, że osoba która go podpisała odebrała fakturę,
- art. 233 k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodów przejawiającą się dowolnym przyjęciem, że podpis pozwanego potwierdzający odebranie faktury VAT jest wystarczający dla uznania, że towar taki został pozwanemu dostarczony, a wcześniej strony co do tego faktu umówiły się,

- art. 11 k.p.c. poprzez uznanie, że postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego świadczy o tym, że pozwany nie uregulował płatności na rzecz powoda, ponieważ nie miał pieniędzy, podczas gdy tylko ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą Sąd w postępowaniu cywilnym,

W uzasadnieniu apelacji skarżący wskazał, że wbrew stanowisku Sądu I Instancji, sam fakt wskazania na niektórych fakturach VAT podpisu pozwanego jako ich odbiorcy, nie uzasadnia przyjęcia, iż to pozwany faktycznie nabył wymieniony w fakturach towar. Umieszczenie na fakturze VAT podpisu w polu „odbiorca” oznacza, że osoba, która podpisała się na fakturze VAT otrzymała ten dokument. Natomiast nie przesądza to o faktycznym odbiorze tego towaru, co byłoby równoznaczne z jego nabyciem. Wskazał także, że o przeniesieniu własności płyt granitowych będących przedmiotami oznaczonymi co do gatunku, decyduje moment przeniesienia ich posiadania, zatem ciężar wykazania tej okoliczności spoczywał na powódce, która – zdaniem pozwanej - temu ciężarowi nie sprostała. Podkreślił także, że faktura VAT w żadnej mierze nie może zostać traktowana jako dowód zawarcia transakcji pomiędzy stronami, a powódka nie powołała żadnych innych podstaw swojego żądania, jak chociażby umowa, czy zlecenie. Dalej strona pozwana podkreśliła, że Sąd I instancji nie odniósł się do kwestii związanej z zakwestionowaną przez pozwanego wysokością dochodzonego przez powódkę roszczenia.

W odpowiedzi na złożoną apelację, wnosząc o utrzymanie w całości wyroku Sądu I instancji, powódka wskazała przede wszystkim, że sprzedaż płyt granitowych i innych asortymentów w Oddziale Spółki z o.o. S. w Ż. nie jest uwarunkowana koniecznością złożenia zamówienia bądź zawarcia umowy. Wskazała, że Oddział w Ż. sprzedaje swój towar każdemu klientowi, który dokona wyboru np. płyt granitowych jak w przypadku pozwanego, wystawia fakturę i określa termin zapłaty na fakturze, a kupujący odbiera towar. Ponadto wskazała, że faktura VAT jest jedynym i wystarczającym bo najważniejszym dokumentem i dowodem, w tego typu transakcjach, która potwierdza zakup oznaczonego w niej towaru. Dalej wskazała, że podpisanie faktury w obrocie gospodarczym wiąże się także z odbiorem zakupionego towaru. Podkreśliła również, że przez ponad rok od zakupu płyt i ich odbioru, pozwany nigdy, aż do sporządzenia pozwu o wydanie nakazu zapłaty, nie zgłaszał do Oddziału powódki, że towar nie został odebrany, pomimo, że był wielokrotnie wzywany do zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanej okazała się niezasadna w całości.

Sąd drugiej instancji rozpoznaje ponownie merytorycznie materiał dowodowy i dokonuje jego samodzielnej oceny prawnej, w granicach określonych wniesioną apelacją, co wynika z dyspozycji art. 378 § 1 k.p.c..

W ocenie Sądu odwoławczego, Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, a zebrany materiał dowodowy poddał wszechstronnej ocenie stosownie do treści art. 233§1 k.p.c. Sąd, na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego poczynił także prawidłowe rozważania prawne. Zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne Sąd II instancji w pełni podziela i przyjmuje za własne, bez potrzeby ich ponownego przytaczania.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów apelacji wskazać należy, że chybiony okazał się zarzut dotyczący naruszenia naruszenia art. 232 k.p.c. i 6 k.c. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę przede wszystkim, że art. 232 k.p.c. jest skierowany do strony, jako dysponenta toczącego się postępowania, która ostatecznie ponosi odpowiedzialność za jego wynik (por. wyrok SN z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, nr 8, poz. 113; wyrok SN z dnia 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97, Prok. i Pr.-wkl. 1999, nr 11-12, poz. 38; wyrok SN z dnia 7 lipca 1999 r., II CKN 417/98, Prok. i Pr.-wkl. 1999, nr 11-12, poz. 35.) . W myśl wskazywanego art. 232 strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Podzielając poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy w cyt. orzeczeniach przyjąć należy, że działalność stron jest jednoznacznie ukierunkowana, albowiem obowiązane są przedstawiać tylko te fakty, z których wywodzą korzystne dla siebie skutki prawne. To sformułowanie nawiązuje wprost do treści art. 6 k.c. Jak wskazuje się w orzecznictwie ciężar dowodu w rozumieniu art. 6 k.c. polega z jednej strony na obciążeniu strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej

konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. (por. wyrok SN z dnia 7 listopada 2007r., II CSK 293/07). Sąd powinien przyjąć za prawdziwe fakty udowodnione przez stronę obciążoną dowodem i pominąć te, których nie wykazała w sposób przekonujący. Oczywistym było zatem, że to na powódzie spoczywał ciężar udowodnienia okoliczności przemawiających za istnieniem oraz wysokością zgłoszonego roszczenia, któremu to obowiązkowi powód – także w ocenie Sądu Odwoławczego – sprostował, przedkładając faktury VAT dokumentujące wykonaną transakcję. Nie pozostało także obojętne dla rozstrzygnięcia, że w toku postępowania strona pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów zmierzających do skutecznego zakwestionowania roszczenia dochodzonego pozwem, zarówno co do jego podstawy jak i wysokości. W konsekwencji Sąd Okręgowy – za Sądem I instancji - przyjął, że pozwana nie podjęła skutecznych działań zmierzających do wyjaśnienia jej ewentualnych wątpliwości, nie naprowadziła wniosków dowodowych mogących potwierdzić zasadność zaprezentowanego stanowiska, zwracając jednocześnie uwagę na pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy, zgodnie z którym samo twierdzenie strony pozwanej nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczącej istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą zgodnie z treścią art. 232 k.p.c. i art.6 k.c. (por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 listopada 2001 r., I PKN 660/00, Wokanda 2002/7-8/44).

W odniesieniu natomiast do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji zwrócił uwagę, że dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., sygn. akt I ACa 180/08, LEX nr 468598). Zatem niezbędne jest wskazanie przyczyn, które dyskwalifikują postępowanie sądu w zakresie ustaleń. Skarżący powinien zwłaszcza wskazać, jakie kryteria oceny zostały naruszone przez sąd przy analizie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im taką moc przyznając (zob. postanowienie SN z dnia 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, Lex nr 52753; wyrok SN z dnia 6 lipca 2005 r., III CK 3/05, Lex nr 180925). Skarżący tymczasem, poza formalnym przedstawieniem zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nawet nie próbował zwalczać przedstawionej przez Sąd oceny dowodów ograniczając się do stwierdzenia o „dowolnym przyjęciu”, że podpis pozwanego potwierdzający odebranie faktury jest wystarczający do uznania, że towar taki został pozwanemu dostarczony, a wcześniej strony co do tego faktu umówiły się. Nie wykazał także żadnej wadliwości logicznej w rozumowaniu Sądu I instancji. W ocenie Sądu odwoławczego tok rozumowania Sądu Rejonowego przy odwołaniu się do zasad logiki, doświadczenia życiowego i praktyki obrotu gospodarczego. był prawidłowy, a tym samym ustaleniom dokonany w ich następstwie też należy przyznać ten sam walor.

W ocenie Sądu Okręgowego także zarzut naruszenia art. 231 k.p.c. okazał się chybiony.

Skarżący upatrywał naruszenia tego przepisu poprzez uznanie przez Sąd I instancji, że skoro pozwany zapłacił powodowi za inne faktury VAT dotyczące podobnej transakcji, a sporne f-ry podpisał, to na tej podstawie należy wywieść, że strony zawarły umowy sprzedaży i towar będący ich przedmiotem został pozwanemu dostarczony. Sąd Rejonowy w sposób przekonujący przedstawił podstawę swojego rozumowania – wnioski Sądu I instancji Sąd Odwoławczy uznał za prawidłowe, a tym samym i ustalone na tej podstawie fakty za prawidłowo przyjęte. Podkreślić także należy, że wzruszenie domniemania faktycznego odbywa się inaczej niż domniemania prawnego. Domniemanie prawne nakazuje przyjąć określony fakt (wniosek domniemania) w razie ustalenia innego faktu (podstawy domniemania) i jest obalane w drodze dowodu przeciwności. Natomiast domniemanie faktyczne, będące rozumowaniem sędziego opartym na wiedzy i doświadczeniu, może być wzruszone przez wykazanie nieprawidłowości tego rozumowania, która może polegać na tym, że fakt przyjęty przez sąd za podstawę wnioskowania o innym fakcie nie został ustalony albo też na tym, że fakty stanowiące podstawę domniemania faktycznego nie uzasadniają, w świetle wiedzy i doświadczenia życiowego, wyprowadzonego z niej wniosku (por. wyroki SN: z dnia 30 marca 2000 r., III CKN 811/98, Lex nr 51364; z dnia 16 kwietnia 1986 r., I CR 34/86, OSP 1987, z. 5, poz. 125), czego w ocenie Sądu odwoławczego pozwany nie uczynił.

Zdaniem Sądu Okręgowego także zarzut naruszenia art. 244 k.p.c. okazał się chybiony. Nie sposób zgodzić się z stanowiskiem strony pozwanej, ażeby Sąd I instancji przyjął, iż faktura VAT stanowiła samodzielny dowód zawarcia umowy. Podkreślenia wymaga, że Sąd Rejonowy prawidłowo wskazał, że jest to dokument prywatny i dowodzi złożenia oświadczeń określonej treści przez osoby które złożyły na niej podpisy, zgodnie z treścią art. 245 k.p.c. i poglądem panującym w judykaturze. Sąd Rejonowy w sposób obszerny uzasadnił tok swojego rozumowania, wskazując przede wszystkim, że choć podpisana faktura VAT nie stanowi dowodu zawarcia umowy, to znanym jest - z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego - że w kontaktach handlowych pomiędzy przedsiębiorcami, szczególnie w zakresie sprzedaży towarów, na potwierdzenie dokonanej transakcji wystawiane są faktury służące obu stronom do rozliczeń, które często zastępują sporządzanie umów na piśmie, zaznaczając jednocześnie, że prawidłowo wystawiona faktura VAT zawiera wszystkie essentialia negotii umowy sprzedaży.

Nietrafionym okazał się także zarzut naruszenia art. 11 k.p.c., poprzez przyjęcie że postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego świadczy o tym, że pozwany nie uregulował płatności na rzecz powoda z uwagi na brak środków finansowych, podczas gdy wyłącznie ustalenia prawomocnego skazującego wyroku co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Szczególnego podkreślenia wymaga, że na gruncie niniejszej sprawy naruszony – zdaniem strony pozwanej – przepis nie miał w ogóle zastosowania w sprawie. Ponadto Sąd Odwoławczy zwrócił uwagę, że dokonywanie ustaleń przez Sąd Rejonowy na podstawie dowodów z dokumentów wydanych przez organ postępowania karnego nie można utożsamiać ze związaniem ustaleniami prawomocnego wyroku skazującego, wynikającym z art. 11 k.p.c. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że istota związania sądu cywilnego skazującym wyrokiem karnym wyraża się w tym, że w skład podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sądu cywilnego wchodzi czyn opisany w sentencji karnego wyroku skazującego, a sąd ten pozbawiony jest możliwości dokonywania ustaleń w tym zakresie, w tym w szczególności ustaleń odmiennych niż przeniesione na podstawie tego wyroku z procesu karnego. Wyłączona jest tym samym możliwość dowodzenia w postępowaniu cywilnym, że prawomocny skazujący wyrok karny z jakichkolwiek przyczyn jest wadliwy. Tym nie mniej należało podkreślić, że Sąd I instancji w toku postępowania czynił własne ustalenia nie będąc związany orzeczeniami z postępowania przygotowawczego. Postanowienie o umorzeniu postępowania w postępowaniu karnym stanowiło jedynie podstawę do wniosku o umorzenie sądu, które w ocenie Sądu odwoławczego zostało dokonane prawidłowo. Choć ustalenia, poczynione w toku postępowania karnego nie miały charakteru wiążącego, jednakże jako okoliczności istotne zostały przez Sąd Rejonowy wykorzystane jako dowód z dokumentu dla stwierdzenia faktu mającego istotny wpływ na rozstrzygnięcie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał apelację powoda za bezzasadną i na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Krzysztof Górski SSR (del.) Jarosław Łazarski